

SOLI DEO GLORIA

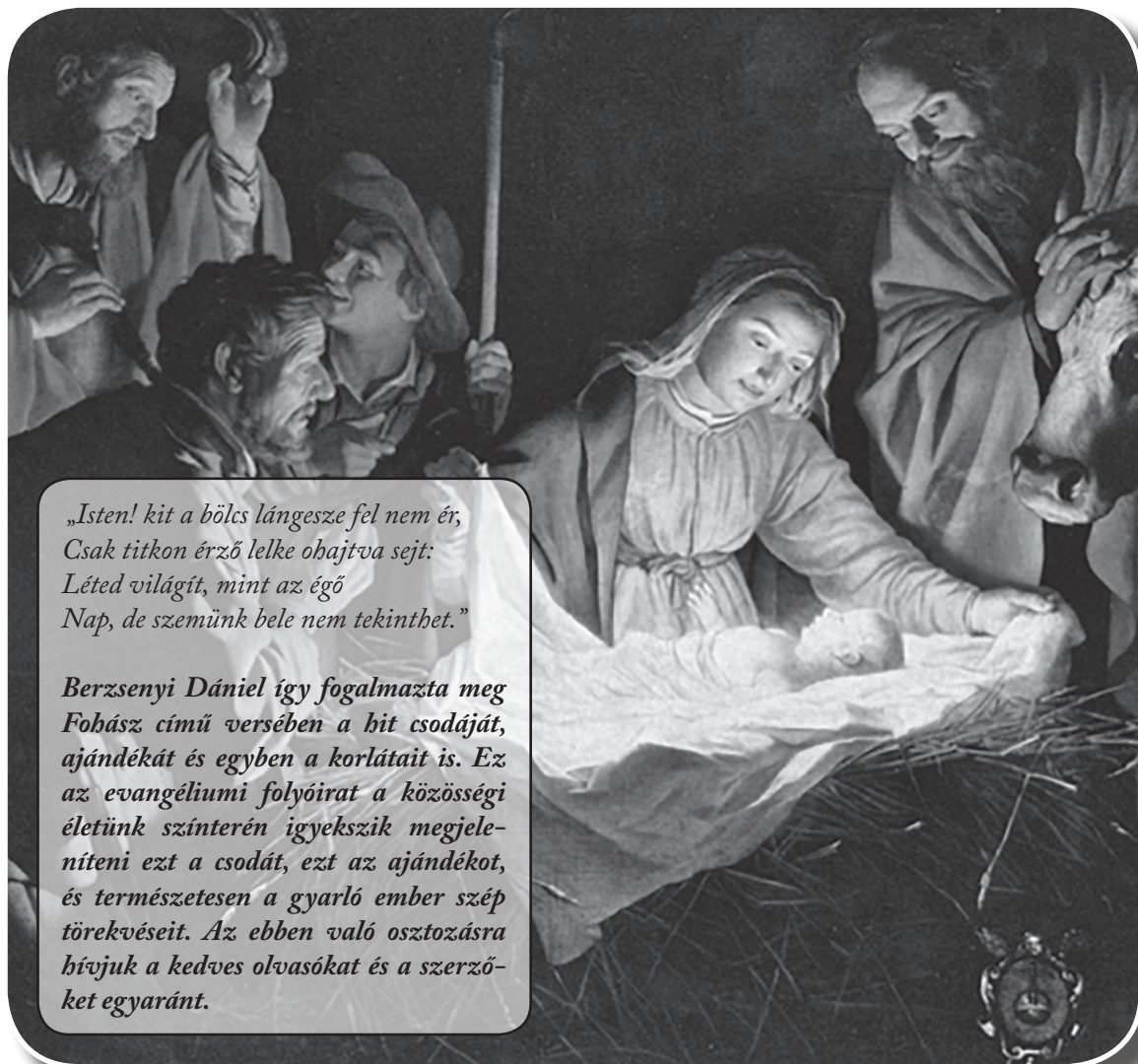

EVANGÉLIUMI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

Istentől megáldott, békés karácsonyt kívánunk!

*„Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke ohajtva sejt:
Léted világít, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.”*

*Berzsenyi Dániel így fogalmazta meg Fohász című versében a hit csodáját, ajándékát és egyben a korlátait is. Ez az evangéliumi folyóirat a közösségi életünk színterén igyekszik megjele-
níteni ezt a csodát, ezt az ajándékot, és természetesen a gyarló ember szép törekvéseit. Az ebben való osztozásra hívjuk a kedves olvasókat és a szerzőket egyaránt.*

A legnagyobb ajándék...

Karácsony közeledtével újra nekifeszülünk, hogy valami szépet, valami jót, valami emlékeztetést adjunk szeretteinknek. Azokban a családokban, ahol megadatik, hogy gyermeket neveljenek, bizonyosan a kicsi áll ilyenkor a középpontban. De hogyan is fejezzük ki számára, mennyire fontos nekünk? Hogyan szeressük gyermekünket karácsonykor?

Elintézzük-e odafigyelésünket egy, a szokásosnál drágább ajándékkal? Vagy kíváncsiságot íratunk a gyermekkel az angyaloknak, hogy majd „ők” járjanak a kedvében.

Ötgyermekes apaként régóta foglalkoztat a kérdés: milyen ajándékkal teszek jót neki/nekik, és mi lehet kedves Istennek?

A fogyasztói társadalom fősodrása sajnos minket, szülőket is könnyen magával ragad. Csábító, csillogó, színes, zenélő, pőfékelő, zúgóbugó jópofaságok ejtenek olykor engem is bámolatba ilyenkor az üzletekben, amelyekkel még én is szívesen eljátszanék... De aztán rájövök: ahogy az összes többi hasonló kacat, valószínűleg ezek is csak néhány percre, jó esetben órára kötnek le gyermekeimet.

De miért is akarjuk „megúszni” a karácsony csodáját néhány percnyi odafigyeléssel? Miért nem vesszük a bátorságot, hogy egyszer végre teljes lényünkkel gyermekünk felé forduljunk, és a legdrágább ajándékot adjuk neki: ÖNMAGUNKAT!

Mikor értjük és érezzük meg, hogy karácsonykor a Teremtő a legdrágább ajándékát küldte el nekünk: saját gyermekét. Illő tehát, hogy ezekben a napokban a családi élet középpontjába is a gyermek kerüljön, de nem hétköznapi értelemben, és nem hétköznapi módon.

Az idei advent különös felismerést hozott családunkban. Ikerlányaink őszi érkezése óhatatlanul is megosztotta figyelmünket az újszülött kicsik és a nagytesók között. A legnehezebben a középső gyermek, a 4 éves Julcsika éli meg nálunk a bővülő család okozta változást. A szokásosnál nagyobb odafigyelés is kevés, valami több, valami más kell neki...

Feleségem idén formabontó kalendáriumot készített advent időszakára. A kézzel varrt zsebecskéket ezúttal nem cukrok, csokik vagy

zsírkréták töltötték meg, hanem apró, színes kis kártyák. Az egyiken ezt olvasom: „TÁRSASJÁTÉK NAP - ma együtt készítjük”. A másikon ez áll: „MÉZESKALÁCS NAP - ma együtt sütünk”. Gyorsan megnézem a másikat: „KALAND NAP - ma bunkert építünk és ott eszünk”. GYERTYA NAP - ma meggyújtjuk az összes gyertyát a lakásban és este amellet olvasunk mesét.

Gabi a legőszintébb, s egyben legértékesebb ajándékokat tette a kalendárium zsebeibe: egy darabot önmagából, a saját lelkéből.

Egy ókori bölcsesség szerint „A gyermek élete olyan, mint egy papírlap, melyen minden arra járó nyomot hagy.”

Belegondoltunk valaha is úgy igazán abba, milyen nyomokat hagytunk eddig gyermekünk életének papírlapján? Hányszor szaladtunk el érdeklődő tekintete mellett, mert valami sürgős dolgunk akadt? Hányszor okoztunk csalódást azzal, hogy nem hallgattuk meg, nem hajoltunk le hozzá, nem figyeltünk rá, amikor szerette volna?

A karácsonyban az is szép, hogy magában hordozza az esélyt az újrakezdésre. Arra, hogy ez az ünnep most más legyen, mint a többi. Átérezve a Megváltó utáni várakozást izgalmát, s megértve az eljövétel csodáját, szánjuk oda teljes lényünket gyermekünknek. Figyeljünk rá, töltsünk vele önfeledt órákat, amikor igazán érezheti, hogy fontos nekünk.

Miközben ezeket a sorokat írom, kikandikál egy összegöngyölt papír a kalendárium 23. zsebéből. Rajta ez áll: „DEKORÁCIÓS NAP - ma feldíszítjük a házat”.

Lassan véget ér advent. Utána rajtam a sor, hogy - feleségemtől átvéve a stafétát - én is szép nyomot hagyjak gyermekem életének papírlapján...

Dr. Szilvay Balázs

Te készülsz már a karácsonyra?

Amikor a főszerkesztő – rám bízva a téma-választást – felkért, hogy írjak újságunkba, hosszasan gondolkodtam, miről szóljon az írásom, de végül – szó szerint és képletesen is – elém tolakodott az utcán, az üzletekben heverő „karácsonyi téma”.

„Te készülsz már a karácsonyra?” – kérdi novemberben (!), egy távoli ismerős a feleségemet, s választ sem várva sorolja, hogy ő már megrendelte a húst a hentesnél, és már a gyümölcsökről is szólt a zöldségesnek. Büszkén bizonygatja, hogy semmit sem hagy az utolsó percekre, ő mindenre gondol.

Lehet, hogy ismerősünk nem csak magával lesz elégedett, de családja is dicséri majd a gondos háziasszonyt. De tényleg mindenre gondolt? Igazán készül a karácsonyra? Megérinti kicsit is a valódi karácsonyvárás öröme? Nézem és olvasom a híreket. Ma „szünetelt” a belpolitika, nem történt robbantás külföldön, így a nap fő attrakciója és vezető híre a „Fekete péntek”. Ez nem egy terrorszervezet neve, hanem a karácsonyi nagybevásárlások „nyitó rendezvénye”, amikor üzletek sora akciókkal várja a „plázák népét”. A Fekete péntek szülőföldjén, Amerikában ilyenkor sérülésekről, verekedésekről szólnak a tudósítások. Az idén már mi sem maradtunk le, s egy vidéki szupermarketben – a szalagcímek szerint – „elszabadult a pokol”, és egymást taposták az emberek a leárazott televíziókért. A verekezés győztese elégedett arccal, zsákmányukat védve álltak a pénztár előtt, s maradt erejük arról is nyilatkozni az ott lévő riporternek, hogy milyen jó „karácsonyi vásárt” csináltak. De valóban jó vásárt csináltak? A karácsonyi gyertyák fényében bekapcsolt televízió mellett mi fog eszükbe jutni? Az áruházban „elszabadult pokol” győzelmes emléke vagy a karácsony igazi szelleme fogja átjárni lelküket? Míg az előbbi híreket olvastam, hirdetések, reklámok „ugrottak fel” az oldalon. Az egyiket szó

szerint idézem: „*Nyakunkon a Karácsony... mik a lehetőségek, ha nagyobb összegre van szükséged? Igényelhetsz-e reálisan akár 2 millió forintot? A válasz: igen, és ha odafigyelsz, akkor 1 millió forintot is spórolhatsz a visszafizetésén.*” Nem, nem tévedés, nem elírás: „nyakunkon a karácsony”, de a „jóságos” bank akár 2 millió forinttal is a segítségünkre siet, hogy újabb és újabb haszontalanságokat vehessünk szeretett és gyakran kevésbé szeretett rokonainknak, ismerőseinknek. Tényleg erről szól a karácsonyi készülődés? A karácsony teher, amit csak milliós vásárlásokkal lehet enyhíteni?

A felsorolt történetekben vélhetően igyekeznünk nem magunkra ismerni, kicsit még talán szörnyülködünk is másokon, s úgy érezzük, mi nem ilyenek vagyunk. De tényleg nem ilyenek vagyunk? Készek vagyunk a karácsony megértésére és befogadására? Mit jelent számunkra advent? Az egyik prédikációra utalva kérdezem, szakácskönyvekből vagy a Bibliából olvasunk több betűt, karaktert a karácsonyi készülődés során?

Ha a legnagyobb internetes keresőbe beírjuk a „karácsony” szót, akkor a legtöbb találat valahogy így kezdődik: „*Különleges receptekkel, mesés szép dekorációs tippekkel és szuper ajándékokkal várunk!*” A „különleges receptek” szerint készült étel felett mondunk egy rövid áldást? A „mesés szép dekoráció” csillogása nem vakítja el bennünk a betlehemi csillag ragyogását? A „szuper ajándékok” átadásakor, a gyerekeknek Jézuskát emlegetve eszünkbe jut egyszer is az élő Jézus Krisztus? Mesélünk róla gyermekeinknek?

Ebben az írásban csak kérdéseket tettem fel, néhányak számára talán provokáló, mások számára talán költőinek tűnő kérdéseket. Saját kérdéseimre – magamban – választ is adtam, s szembesültem is azokkal. Te meg mered válaszolni a kérdéseket? S mersz azokkal szembesülni?

Te készülsz már a karácsonyra?

Dr. Csizmadia Zoltán

A párizsi terrortámadás

megrázta egész Európát, megérintette az USA-t és súlyos hatással van az iszlám világ nagyobbik felére is. A migrációval való összefüggése véget nem érő vitáknak a tárgya, de az nem kétséges, hogy akik a félelem- és terrormentes élet vágyával szeretnék Európában letelepedni – s nyilván sokan vannak ilyenek is –, azok egyre inkább elbizonytalanodhatnak. S természetesen mi, akik évezredek múlttal szeretnénk itt békében és hagyományos értékeink, normáink szerint élni, még inkább elbizonytalanodhatunk. Mi lesz velünk? A terroristák – olykor 3. generációs terroristák – itt élnek közöttünk, és meg akarnak félemlíteni bennünket. Bennünket, állampolgárokat és azokat a kormányokat, amelyek szembe helyezkednek az egész világot megfélemlíteni akaró ambícióikkal. Hol találunk nyugalmat, miben találunk biztonságot?

Milyen jó lenne, ha azt mondhatnánk, hogy a keresztyén kul-

túránkban, ami a történelem során – előbb vagy utóbb – mindig meghozta a várt békét, építkezést, viszonylagos jólétet és biztonságot. Milyen jó lenne, ha azt mondhatnánk, hogy jön a Karácsony, tehát ne féljete, mert az angyal most is mondja: „*Ne féljete, mert íme, hirdetek néktek nagy örömet, amely az egész népnek öröme lesz...*” (Lk 2,10) De nem bízhatunk a kultúránkban, mert annak alapja, a keresztyén spiritualitás meggyengült, valós és folyamatos töltést nem ad a kultúrának, az pedig erőtlenné, sőt majdhogynem jelentéktelenné vált. Európában erre az útra lépett a keresztyénség cca. két évszázaddal ezelőtt, és nagyot haladt ezen az úton. *A keresztyén kultúrának spiritu-*

ális töltésre lenne szüksége, a keresztyén spiritualitás iránti érzékenységünket pedig önként föladtuk.

Mostanában sokat emlegetjük aggodalommal az európai keresztyén kultúrát. Van, aki még mindig bátorodik keresztyén Európáról beszélni és annak létét félteni. Az aggodalom és féltés rendben is van. Csak az nincs rendben, hogy ezt az értéket, ennek megtartó, kohéziós hatását korábban nem féltettük, nem becsültük, sőt a modernitás jegyében lemosolyogtuk. Beleestünk abba az illúzióba, hogy a keresztyén kultúra megmaradhat és megtartó, megvédő, kohéziós erővel bírhat keresztyén spiritualitás nélkül. Ezt ma nem igazolja semmi, az ellenkezőjét pedig sok minden.

A karácsonyi „Ne féljete...” üzenet spirituális üzenet. Az apostoli, Timóteusnak (is) szóló buzdítás is spirituális: „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet, és a józanság lelkét.” (2Tim 1,7) Ebből a spiritualitásból lett egykor egy megtartó európai kultúra. Az égető kérdésünk tehát az, hogy lesz-e egy olyan spirituális megújulás, amely új lendületet: erőt, szeretetet és józanságot ad az európai keresztyén kultúrának!? Mindháromban meggyengültünk, és mindháromra nagy szükségünk lenne rendes és rendkívüli történelmi pillanatokban egyaránt.

Advent küszöbén, keresztyén spiritualitásra érzékeny emberként nem hihetünk mást, mint, hogy a világ és Európa sorsa nem a terroristák kezében, hanem a mindenható Isten kezében van. Ha az ősegyház hitvallásos/spirituális ICHTHÜSZ hala – Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó – ott lesz a szívünkben, akkor a karácsonyi asztalunk hala is, mint a keresztyén kultúra ünnepi/kulináris eleme bátorítást adhat egy erőben, szeretetben és józanságban gazdag európai jövő iránt.

Dr. Bóna Zoltán

Az igazi vendégszeretet

Gondolatok a házi istentiszteletekről

Soli Deo Gloria lapunk előző számainak egyikében olvashattunk arról, hogy „a vendégszeretetről ne feledkezzünk meg”. Szintén ebben a számban mutatták be a közösségünk esemény-naptárát, ahol felkérés volt házi istentiszteleten való részvételre és arra, hogy a közösség várja a házigazda jelentkezését.

Mi naponta többször az Úr elé vittük a kezdeményezést. Kértük Őt, mutassa meg, hogyan legyünk részesei a vendégek fogadásának, és mit kell tennünk a vendégségen való részvételkor. Szívünkre helyezte az Úr azt is, hogy az igazi vendégszeretet gyakorlására jó alkalmat teremtsen a házi istentisztelet elfogadása és az alkalmakon a testvéri együttlét gyakorlása. A felkérésre öt család vállalta el szeretettel a házigazda szerepét. Az istentiszteleteken pedig minden alkalomkor 15-20 testvér alkotott krisztusi közösséget.

Amikor mi tettük tiszteletünket más testvér otthonában, éreztük az Úr jelenlétét és láttuk a házigazdák ragyogó arcát; azt gondoltuk, ez a teljes öröm. Az öröm teljességét mégis akkor éltük át és kaptuk meg, amikor a mi alkalmunkra, a mi otthonunkba jöttek a testvérek és hozták el az Úr szeretetteljes áldását. Talán azért volt ez más érzés, mert mi szolgáltunk az Úrtól kapott javakkal, így a szolgálatban

mutathattuk meg alázatunkat az Atya iránt és szeretetünket a testvérek felé. A házi istentiszteleteken megjelent testvérek velünk együtt élték át azt az egymás iránti szeretetet, amit Istenünk tanított nekünk.

Minden alkalomkor a jelenlévők szeretettel emlékeztek Urunk értünk vállalt áldozatára, egyben jelenlétükkel alázattal bizonyoságot tettek. Az igehirdetésből pedig megtudhattuk, hogyan kell életünkkel részt vállalnunk Urunk szeretetéből.

Az Úr mindenütt ott van, és minden részletre figyel. Ez igaz volt a házi istentiszteletekre is, ahol szintén mindent elrendezett. Hiterősítő szeretettel azt is, hogy mindenütt annyi ülőhelyet készítettett elő, ahány testvér megérezte és elfogadta az Úr érintését és hívását.

Ma már el sem tudnánk képzelni, hogy ne tegyünk eleget az ilyen és hasonló felkéréseknek, az igazi vendégszeretet gyakorlásának. Hálás szívvel őrizzük az együttlétek örömét. Szeretettel várjuk a következő esztendő kiírását, hogy kiket érint meg az Úr szolgálatra, és hogy kiket tölt fel az Úr testvéri szeretettel, hogy részt vegyenek a nálunk tartandó házi istentiszteleten.

Balázs házaspár

JUHÁSZ GYULA: **Karácsony felé**

Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.

A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet,
Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,

Beheggesztem a sebet a szívemben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorún nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.

1902

VÖRÖSMARTY MIHÁLY:

Hazádnak rendületlenül

Légy híve, oh magyar;

Felemelő élményben volt részük azoknak a dunavarsányiaknak, akik november 13-án este jelenlétükkel és figyelmükkel megtisztelték az Árpád Fejedelem Általános Iskola és a Soli Deo Gloria Közösség szervezésében megrendezett Vörösmarty estet, a költő születésének 215. és halálának 160. évfordulóján. Ezúton is köszönetet mondunk a program megvalósításában fáradozó tanároknak: Csehné Kiss Évának, Tóthné Bíró Katalinnak és Szabóné Papp Mónikának, és természetesen a példásan szereplő tanulóknak, valamint az optimális helyszínt és finom vendégséget biztosító SDG Közösségnek. Alábbiakban az irodalmi színpad szerkesztett, rövidített változatát olvashatjuk.

Vörösmarty Mihály Kápolnásnyéken, szegény, nemesi katolikus családba született. 1817 nyarán, egyetemre kerülésekor meghalt édesapja, s nyomorral küzdött a család. 1817 novemberében Perczel Sándor 3 fiához került házitánítónak, Perczel Mór, a későbbi forradalmi tábornok is az ő tanítványa volt. Reménytelenül beleszeretett Perczel Etelkába, hiszen a köztük lévő társadalmi különbség lehetetlenné tette, hogy a kapcsolat beteljesedjék.

1825-ben kapcsolatba került Szemere Pállal, Toldy Ferencsel és Deák Ferencsel. Az Aurora munkatársa, Kisfaludy Károly körének tagja lett. Költői hírnevét a Zalán futása című,

1825-ben megjelent honfoglalási eposza alapozta meg. A nemzet ébresztője nevet kapta érte és a magyar irodalmi élet központi alakja lett.

Nagy csapás érte 1834. szeptember 15-én. Ezen a napon halt meg anyja, s ő nem is búcsúzható el tőle, mert Ferenczy István szobrásszal az Alföldön utazgatott. E megrázóan szép sorokat ekkor írta:

*„Kínna szült fiaikat szomorúsággal neveltél;
Ínségben nőttek nagyra könnyűid alatt.*

*S a szükség őket szanaszét ragadozta; hanyatló
Napjaidat nem volt, aki derítse.*

*Közel és idegen kezek ápolván sírodba letettek,
Annyi szülőttid közt megsiratlan anyát:*

*Oh, végtelennek kell lenni az üdvök egekben,
Hogy kielégítsen földi keserveidért.”*

Hazafias lírájából kiemelkedik a Szózat a haza iránti rendületlen hűségre való buzdításával, a nemzeti történelem dicsőséges és tragikus mozzanatainak felidézésével, a jobb jövő eljövételének reménységével, de egyúttal a nemzethalál lehetőségének felvillantásával is.

Egressy Béni legnagyobb zeneszerzői sikerét a Szózat megzenésítésével aratta, melyet 1843. május 10-én mutattak be a Nemzeti Színházban.

Vörösmarty 1841-ben Bajza József házában találkozott Csajághy Laurával, akibe azonnal beleszeretett.

„Szerelmedért

Eltépett lelkemet

Istentől újra visszakérném,

Dicsőbb erénnyel ékesíteném

S örömmel nyújtánám neked

Szerelmedért.”

1843. május 9-én nőül vette a nála 26 évvel fiatalabb Laurát. Öt gyermekük született.

Vörösmarty Mihály az 1848-as forradalom és a bekövetkező változások híve volt.

Hitt a szabad véleménynyilvánítás fontosságában, és elutasította a cenzúrát; ezeket üdvözölte Szabad sajtó című versében. Lelkesítő hangvétele és tömörsége miatt a verset röplapokon terjesztették a forradalom napjaiban.

*„Kelj föl rab-ágyad köpárnáiról,
Beteg, megzsibbadt gondolat!*

Kiálts fel érzés! mely nyögél

Elfojtott, vérző szív alatt.

Oh, jöjtek ki, láncra vert rabok,

Lássátok a boldog, dicső napot,

S a honra, mely soká türt veletek,

Derűt, vigaszt és áldást hozzatok!”

A szabadságharc bukása után soha többé nem talált vissza régi önmagához.

November 17-én a költő egész családjával Pestre költözött, hogy állandó orvosi felügyelet alatt lehessen. Utoljára november 19-én délután egy órakor Deák Ferenc és Kemény Zsigmond látogatták meg. Alig hogy távoztak, Vörösmarty délután negyed kettőkor, életének 55., házasságának 13. évében meghalt. Temetése országos gyászünneppé és tiltakozás volt az önkényuralom ellen. Pest emberemlékezet óta nem látott ekkora temetést.

Jókai Mór így búcsúzott tőle:

*„Amíg e hazában nemes szívek lesznek, míg a
nemes szívek igazán szeretnek; amíg a magyar
nép magyarul beszélend; míg a magyar költők*

*hazáról da-
lólnak, amíg
az Istennek
kedve telik ő
magyar né-
pében: addig
élni fog ő, s
szívából szív-
be átadja őt
egyik század
a másiknak,
a szerelem,
dicsőség és
haza halha-
tatlan dal-*

nokát, Vörösmarty Mihályt.”

Az a szép novemberi este Dunavarsányban azt bizonyította, hogy Jókai Mór feltételeinek egy nagy része még teljesül bennünk és közöttünk.

Csehné Kiss Éva

Isten és a közösség szolgálatában

Beszélgetés a 35 éve Dunavarsányban szolgáló Bóna házaspárral

Riporter: Dr. Szilvay Balázs presbiter

– *Milyen gondolatokkal, tervekkel, érzésekkel kezdték meg a dunavarsányi szolgálatot 35 évvel ezelőtt?*

B. Zné: Mint sokan tudják, Tiszántúli vagyok. Édesapám abban az időben Hajdúhadházon volt esperes. Szívem szerint szülőföldem egyik falujában kezdtém volna a szolgálatot. Több lehetőség közül választhattunk volna. Szép, nagy, patinás műemlék jellegű templomok, lelkesztisztelő hagyományos gyülekezetek, tágas, komfortos lelkészlakások kínálóztak. Az uram ragaszkodott a maga vidékéhez. Így vegyes érzelmekkel tekintettem a templomnak aligha nem nevezhető, leromlott állapotú, toronytalan, igazán szerény imaházra, a félig kész parókiára és a néhány fős templomlátogatóval jellemezhető gyülekezetre. Mindazonáltal jó szívvel jöttem, de az tény, hogy bennem más kép élt egy református gyülekezetéről...

B. Z.: Én a felsorolt szerény körülményekben csak a nagy lehetőséget láttam a fizikai és lelki építkezésre. Valamiért magamra vettem a közszájon forgó „tanácsot”: „Dunától, Budától, ne menj messzire!”. Ezzel közel maradtunk szülőfalumhoz, szüleimhez és Budapesthez is, ahol a Magyarországi Református Egyház Országos Központjának Külügyi Osztályán volt a főállásom. Merthogy Dunavarsányban egy református lelkészi állás van, amelynek feladatait immáron 35 éve megosztva feleségemmel végezzük.

– *Milyen nehézségekkel, kihívásokkal találtátok magukat szemben?*

B. Zné: Én mindig olyan környezetben éltem, ahol a reformátusok elsöprő többségben voltak. Hozzá kellett szoknom, hogy ez nem csak fordítva van Dunavarsányban, hanem ezzel párhuzamosan a női lelkészségre is olykor furcsán tekintettek. Viszont igazán barátságos fogadtatásban volt részünk minden tekintetben az akkori plébános, Felföldi Bertalan részéről. Természetesen a tanárok sem egyhangúan voltak barátságosak a hitoktatás kapcsán. Viszont a gyorsan növekvő gyülekezet kedvessége, beleértve a körülöttem sokasodó gyermekeket, sok mindenért kárpótolt.

November elején jöttünk és az első karácsonykor már 30 gyermek szerepelt a templomban. Ilyenre korábban nem volt példa.

B. Z.: Természetesen meg kellett küzdeni minden helyzetben az elfogadottságért. Ez részben a koromból és az akkor még ritkaság számba menő szakállamból is következett. Az akkori tanácselnöktől is „pusztán baráti alapon” kaptam jó tanácsokat, például ilyen: „Ne törje magát nagyon itt a faluban! Menjen a délegyházi tanyákra, ott még talál vallásos reformátusokat!” Aztán amikor angol korrepetációval segíthettem leányának a középiskola sikeres befejezésében, egész jó emberi kapcsolatba kerültünk. A toronyépítési ambíciónk a '80-as évek elején forradalmi bátorságot igényelt. Az említett községi vezető olyan támogatással állt az ügy mellé, hogy a szükséges megyei engedélyt is könnyedén megkaptuk. Szóval élveztük azokat a nehézségeket, amelyek most is megvannak, meg a kommunista diktatúrával járó ellentmondásosságokat is. Akkortájt hivatalból sokat utaztam. Majd egy évet voltam Amerikában '81-82-ben. Sok külföldi látogatónk volt, s ez nyilván a titkosszolgálati megfigyeléseket is szaporította körülöttünk. Nem volt könnyű ezekkel együtt élni egy jó évtizeden keresztül. Persze ez nem csak a lelkészek problémája volt, de nálunk minősítetten...

Dr. Bóna Zoltánné és Dr. Bóna Zoltán a Szilvay gyermekek kereszttelőjén, középen Veress Gábor pest-ersébeti lelképásztor, a Szilvay írek nagypapája

– *Mi az, amit 35 év alatt nem sikerült elérni, és még további 35 év múlva sem tudnátok?*

B. Zné: Nem terveztem csodákat, ezért kudarcélményem sincs igazán. Az iskolai és a gyülekezeti napi feladat, plusz a három gyermek nevelése kitöltötte az időmet és igényelte az erőmet is. Arra törekedtem, hogy a lehetőségeimhez képest a legjobbat tegyem. Ez hol sikerült, hol nem, és bizonyára így van most is, és így lenne még évtizedeken keresztül. De van egy helyrehozhatatlan mulasztásom, amit őszintén megosztok. Az az általános nézet, hogy max. 20 év az optimális idő, amit egy lelkész egy gyülekezetben tölthet, és akkor a tapasztalataival egy másikban helyénvaló folytatni a szolgálatot. Ezt mi elmulasztottuk, pedig kaptunk meghívást amerikai gyülekezetbe, mehettünk volna Brüsszelbe, Genfbe hivatalba, továbbá kaptunk megkereséseket Kunszentmiklósról, Gyuláról, Nagykőrösről, a budapesti Nagyvárad térről, a Városligeti fasorból, a Szilágyi Dezső térről, csak hogy azokat említsem, amelyek igazán jól hangzanak református egyházi szempontból. Hát ez a hajó elment.

B.Z.: Én is igyekeztem a terveimet a lehetőségekhez igazítani, és ezért inkább sikereket könyvelek el, mint kudarcokat. De mondok két kudarcot. A konkrét az, hogy nem sikerült egy jó énekkart létrehozunk. Először gyülekezeti szinten próbáltam, nem ment, pedig mehett volna, ami a potenciális énekeseket illeti. Aztán ökumenikusan próbáltam, úgy sem ment, bár szabadott nekünk is a katolikus énekkarban énekelni. Többéves próbálkozás után azonban beláttam, hogy esély sincs arra, hogy az az énekkar igazán ökumenikussá legyen. Ott csak vendégek lehettünk. Volt egy utolsó kísérletem városi szinten a Soli Deo Gloria Közösség címkéjével. Ez utóbbi esetében egy városi gyermek/ifjúsági kórust céloztam meg, mert ilyen nincs. Pedig ahol ennyi fiatal él, lehetne. Ez sem sikerült. Lehet, hogy a következő 35 évben összejönne.

E konkrétum után őszintén mondom, hogy sok fájdalmat, quasi kudarcot okozott jóhiszeműségem és bizalmam, amit az élet minden területén embertársaimnak följánlottam. Például akiktől közös misszióban, szolgálatban készséget és képességet vártam, akiknek kölcsönadtam, akiket a lelkészlakásban magára hagytam, akiktől elkötelezettséget vagy áldozatkészséget reméltem, akiknek a szavára, ígéreteire feltétlenül adtam. Egyébként nem hiszem, hogy ha lenne még 35 évem, ezeket a csalódásokat nem gyűjteném be ugyanígy...

– *Mik a legfőbb eredmények, amikre büszkék vagytok?*

B. Zné: Nem hiszem, hogy a büszkeség a legjobb szó. Inkább hálát mondanék. Természetesen hálás vagyok azért a sok szeretetért, amit a hittanórásoktól kapok, és persze sok gyülekezeti tagtól is. Hálás vagyok ugyanakkor, hogy még bírom végezni a nem kis óraszámú és mindenfajta fegyelmezési eszközt nélkülöző feladatot. Hálás vagyok a gyermekeimért is, az unokáimért is, és azért, hogy a gyülekezeti életünk intenzitása még mindig életesnek mondható.

B. Z.: Én is természetesen hálásan és nem büszkén említhetem azt a sok beruházást, ami elsősorban Varsányban, de Délegyházán is végbement, és mai értékben legalább 600 millió forint vagyonnövekedést mutat az Egyházközség leltárában. Természetesen ennek az összegnek a sokkal nagyobbik fele külső forrásból ered. Én is hálával nyugtázom, hogy miközben már ezres nagyságrendű azoknak a száma, akiket utolsó földi útjára kísértünk, a vasárnapi templomlátogatottság nem csökken. Persze növekedett a város is, de tudjuk, növekedett az elvilágiasodás is. Tíz idős hívő ember nyomába hány hívő fiatal lép? Hosszan lehetne sorolni a hála okait. Talán összefoglalásként az a lényeg, hogy az Úr megtartott minket, és ma is megadja, hogy mind az igehirdetésben, mind a hitoktatásban, mind pedig a pásztori munkában szívvel, lélekkel tudjunk járni. És az is hálára indít, hogy ellentétben az érkezésünk kori állapottal, a gyülekezetünk – a hitéleten túl – ma olyan helyi társadalmi és kulturális tényező, amely a templom falait messze meghaladva tud mindazoknak az épülésére és javára lenni, akik ezt bizalommal igénylik.

– *Miért vonzó szerintetek a hívő lét, és miért lehet az egyetlen alternatívája a megromlott világ elromlott felfogásának?*

Erre a kérdésre közös a válasz. Azért, mert a hívő lét azt az alázatot jelenti, hogy a világ nem kezdődik és nem is ér véget az én tetteimmal és gondolataimmal. Ennek pozitív üzenete van. Mégpedig az, hogy a világnak az Isten bölcs tehetsége garanciát, a bölcs szeretete pedig reménységet ad. A hívő ember ezzel a garanciával a tudatában és ezzel a reménységgel a szívében az élet minden területén kiváltságos helyzetben van. Ez a „kiváltságos helyzetünk” sokat segített az elmúlt 35 év során is.

Reformáció: Isten forradalma a bankvilág és a lelki hatalom ellen?

A reformáció szülőföldjén, Németországban egy éve adják ki annak az ünnepi és tudományos-ismeretterjesztő sorozatnak a füzetait, amely 2017, a reformáció 500. évfordulójának méltó előkészítését van hivatva segíteni sok más, nagyszerű program mellett. Ebben a füzetben meglepő és első olvasásra igencsak ünnepontó sorokat olvasunk Erwin Iserloh egyháztörténésztől arról, hogy a kollektív történelmi tudat képe szerint 1517. október 31-én, szombaton Luther Márton a wittenbergi vártemplom kapujára kiszögezte 95, egyesek szerint 97 tételét. De a valóságban mégsem. Szerintük ez a 19. századi német nemzeti protestantizmus túlzása volt. Kalapács helyett csak lúdtoll lett volna a világformáló tézisek médiuma? Toll és papír? Mint akkor, idén szintén szombatra esett október 31-e. E különös egybeesés nyomán formálódtak gondolataim...

ISTEN FORRADALMA AZ AKKORI BANKVILÁG ELLEN

Nyilvánvalóan a toll és papír jobban illett az akkor még szerzetes Luther kezébe, mint a kalapács. Ő a cellacsend mélyén csak azon háborgott, micsoda korrupció bűnbocsátó cédulákkal intézni el az emberek lelki megtisztulását. Mit tudhatott akkor még, s később is az imádkozó szerzetes az akkori világ egyik legnagyobb korrupciós ügyletéről, amiben az akkori bankvilág, a pénzügyi hatalom és a pápai lelki nagyhatalom szövetségesként egymásra talált? Micsoda démoni találmány volt a bűnbocsátó cédula?! Valós célja nem lelki volt, nem is lehetett, hiszen Istennel nincs, nem lehet soha ilyen alku, a bűn megbocsátása nem bankügylet! Mégis ezt a hamis tudatot táplálta a világba, milliókba az akkori egyház és a pénzügyi hatalom. Ebből az erfurti szerzetes mit sem látott. De látta a jéghegy csúcsát, a bűnbocsátócédulás papok vásári üzletelését, a megszeppent és becsapott tömeg tolongását német földön, meg Itáliában, Rómában, hogy a nagy lelki üzletelés szerencsétlen áldozatai miként járnak térden csúszva kanosszát a Szent Szék és más „szent

helyek” előtt. S ez bőven elég volt Luthernek, hogy megfogalmazza tételait. Isten akarata ment ezzel teljesülésbe azon a szombaton, azokban az években. Isten minőségi forradalma kezdődött el akkor az emberi manipuláció, a lelki cselszövés minden csűrscsavara ellen! Bekövetkezett az, ami József történetében tanulságképpen évezredekkel azelőtt sorsfordító jelentőségűvé vált: „Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt” (1Móz 50,20).

KALAPÁCS, SZÖG HELYETT TOLL ÉS PAPÍR

De miből indul ki a mai egyháztörténész, s miért? Így érvel: „A reformátor soha nem beszélt ilyen aktusról, nevezetesen a 95 tétel kiszögezéséről. Jóval később történt tudósítás a tézis-kiszögezésről, mégpedig olyanoktól származik ez, akik 1517-ben nem is voltak Wittenbergben”. Erre a kételyt támasztó megállapításra nemsokára jött a mai tudományos válasz, ami kritikusan éppen az ellenkezőt állítja. Némiképpen és szűk körben módosítva csak a kalapácsos Luther-képet. Ez a sokkal szelídebb beállítás arról szól, hogy a Luther korabeli egyetemeken szokás volt fontos információkat, közleményeket, hirdetések az egyetemek kapuira kitűzni. De ezt a közhírré tételt általában nem a professzorok, hanem a pedellusok, az iskolaszolgák, gondnokok végezték el helyettük. Nem valószínű, hogy Luther vitatételeit csak a vártemplom ajtajára tűzte ki, hanem más templomok, s az akkori egyetem ajtajára is. S hogy ő tette ezt vagy mások kalapáltak? Így volt vagy sem, valójában az ügy szempontjából érdektelen. A reformáció és igazságai ugyanis be-

futották a nemzetek tudatában azt a nagy utat, amelynek következtében népeket emelt fel Isten a nemzeti nyelvre fordított Biblia csodájával és lelki erőművével. A történelem Ura európai kultúrát teremtett, tudományt és közműveltséget, iskoláztatást és toleranciát hozott létre. A királyi egyeduralkodó helyébe lassanként a demokráciát, az Isten előtti és az emberek közötti egyenlőség evangéliumi értékét tette közkinccsé.

Születtek röplapok németül és magyarul, lettek pamflettek, gúnyrajzok, hogy a pápai, egyházi viszásságokat közérthetően leleplezzék. És történtek hatalmas, égrefénylő kultúrcsodák Magyarhonban is. Hiszen adott Isten Jézus Krisztus ügyéért lánghő és fáradozó, bujdosást és üldözést is vállaló prédikátor nyomdászokat, hogy az akkori idők komputerén, a hátukon cipelt ólombetűk segítségével ahol csak lehetett, nyomtassák, terjesszék a jó hírt, az ingyen kegyelemről szóló evangéliumot. Tökéletesen igaza van kortársunknak, az Indiában élő és alkotó protestáns filozófusnak és teológusnak, Vishal Mangalwadinak, aki azt mondta: a századok forradalma nem jöhetett volna létre Európában a bibliafordítások nélkül. Ezek megváltoztatták az akkori világot olyannyira, hogy megszületett az az intellektuális és lelki forradalom, ami a mai napig érezteti hatását a képzés demokratizálódásában, a tudományban, a nemzet-tudat felerősítésében, s oly sok területen. Éppen ezért mai figyelmeztetése mélyen elgondolkodtató: „Barátaim, nektek Európában nem az iszlám a fő problémátok, hanem az, hogy elhagytátok az Igazságot, a reformáció igazságát, s ezért szabadságotok is veszélyben forog! Nyugat új reformációra szorul. Isten és Krisztus nélkül el fog veszni!”.

AHOL HIVATALOS ÜNNEP OKTÓBER 31. – MIRE VÁRUNK?

Németország számos tartományában hivatalos ünnepnap, s így munkaszüneti nap a reformáció születésnapja, október 31-e. Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Szászország, Sachsen-Anhalt és Thüringia Tartományban piros betűs ünnep. Svájcban november első vasárnapján ünneplik a hitújítás születésnapját. Ausztriában a protestáns gyerekeknek szabadnap október 31., ugyanígy a protestáns munkavállalók is élhetnek istentisztelet látogatási jogukkal munkaidőben! Szlovéniában is hivatalos

ünnepnap, hiszen a szlovének reformátora, Primoz Trubar a szlovénység számára nemzeti nyelven adta át az evangéliumot, s így megteremtette az irodalmi szlovén nyelvet. 2006 óta a katolikus többségű Chilében is hivatalos állami ünnepnap október 31. Mégpedig azért, mert a protestánsok igen sokat tettek az ország kulturális, gazdasági jólétéért. A reformáció 500. évfordulóját, 2017. október 31-ét az EKD (= Németországi Protestáns Egyház) hivatalos országos ünnepnappá szeretné tenni. Ennek érdekében megkereséssel fordultak a Bundestaghoz és a kormányhoz. Nálunk, ahol közel 3 millió protestáns él egy tömbben (református, evangélikus, és az újabb protestáns közösségek), e tekintetben is késés mutatkozik a katolikus többségű Chiléhez, a szomszédos Szlovéniához vagy akár az osztrákok részleges munkaszüneti napjához képest. Van hát mit reformálni a reformáció ünnepe hivatalossá tétele érdekében házunk és hazánk tájékán, hiszen a magyar-honi protestantizmus számarányait, kulturális, nemzettudat formáló és értéktéremtő erejét tekintve mégis csak megelőzi Chilet, Szlovéniát és Ausztriát is...

MA FELZENGENEK AZ ÚJ LUTHER POP-ORATÓRIUM DALLAMAI

Ezen a napon, október 31-én az istenadta fényes, napos szombaton gondolatban, mint egykori wittenbergi diák végigsétálok egyetemi lakhelyemtől, a prédikatori szemináriumtól a Luther utcán át a főter szép német házai előtt egészen a vártemplomig. Az őszi friss csendben odalépek a történelmi templom fém borította tézis-ajtájához, és emelkedő szívvel, némileg megrendülten köszönöm meg a Világ Világosságának azt, ami akkor, azon a szombaton innen elindult. Fújta-e az őszi szél akkor errefelé a tézisek lapjait? Ki tudja, talán igen, talán nem. Egy azonban biztos: az a Másik Szél, a Lélek, melynek zúgását hallod, de nem tudod honnan, s hová tart, ma is zúg. Az pedig az a Lélek, akit Urunk ígért meg, majd küldött el erre a világra, s akiről megígérte: Ő elvezet titeket minden igazságra. Isten áldott Lelke áradt ki akkor Európára egy szerzetes Őréa figyelő alázatán át, Lélek-kitöltés támadt a tézisek betűin át – s lett fény, ébredés, megújulás, új egyház, új erkölcs, új Európa, új Magyarország.

Dr. Békefy Lajos

Az iskolateremtő

Az alábbiakban Nyáry Krisztián: Igazi hősök – Corvina Kiadó egyik hősét mutatjuk be a könyvben található szerkesztett változattal. Számomra ez azért is kedves, mert a most nagybeteg édesanyám 1948-ban ebben a nagyhírű gimnáziumban érettségizett jelesre. (B. Z.)

Az 54 éves Veres Beniczky Herminnek 1869 nyarán egy tekintélyes országgyűlési képviselő segítségére volt szüksége. Hosszú évek óta küzdött egy nőket oktató országos főtanoda létrehozásáért, de ehhez nemhogy pénzügyi, elvi támogatást sem kapott a kormánytól. Kiszámolta, hogy amíg a fiúk oktatására 3,6 milliót költ a kormány évente, addig a lányok képzésére összesen 4000 forint jut a költségvetésből. „Ázsiában, Afrikában, hol a nőt emberi becsétől megfosztották, a közjólét is hátramaradt. Európa fejlettebb népeinél és Amerikában a közjólét előmozdítására a nőt is igénybe veszik, – érvelt a nők államilag elismert oktatását sürgető röpiratban. Az Országos Nőképző Egyesület elnökeként kérvényt írt az országgyűléshez, amelyet rövid idő alatt kilencezer nő írt alá. Nem akadt azonban egyetlen kormánytag vagy egyszerű képviselő sem, aki benyújtotta volna a dokumentumot a parlamentnek, még Eötvös József közoktatásügyi miniszter is elutasította a kérvény támogatását. Fontosabb cél lenne, válaszolta, hogy egy béresasszony kötni tanuljon, mint hogy a gazdagabb családok lányai magasabb képzést kapjanak.

Veres Beniczky Hermin ezután elhatározta, hogy a legnagyobb tekintélyű politikushoz, Deák Ferenchez fordul, aki azonban szintén nemet mondott. A kérvény írója erre tizenegy nőtársával

együtt vonult a politikus irodája elé, hogy személyesen adják át neki kérelmüket. Nem tudjuk, meddig álltak ott, és végül mivel győzték meg Deákot, mindenesetre még aznap benyújtotta a kérvényt a parlamentnek, amit immár Eötvös is megszavazott. Veres Beniczky Herminnek – akinek nevét az utókor Veres Pálnéként ismeri – még ezután is sok akadályt kellett elhárítania, mire célját megvalósította. A nőket oktató első magyar főtanoda 1881-ben kapott saját épületet a pesti Zöldfa (ma Veres Pálné) utcában, közel húsz évvel az után, hogy az alapító először tett javaslatot létrehozására. „A nőknek a tudományok forrását hozzáférhetővé kell ten-

ni” – írta élete végén, ám ehhez „az első lépést a nőknek kell megtenniük”. Ő megtette.

Veres Beniczky Hermin – a véleményét kezdetben csak a hozzá közel állókkal megosztó asszony – Madáchnak köszönhette, hogy a széles közönség előtt is megszólalt. Egészen pontosan annak, hogy felháborította az író egy nőellenes írása. Madách 1864. április 18-án tartotta akadémiai székfoglalóját A nőről, különösen esztétikai szempontból címmel, amely hamarosan nyomtatásban is megjelent. Veres Beniczky Hermint megdöbbenette, hogy barátja szerint a nő „soha a művészetet és a tudományt lényegesen előre nem vitte,” és a férfiaktól való szellemi elmaradásán neveléssel nem lehetséges változtatni. Szellemes és alapos válaszlevélben cáfolta Madách állításait, bizonyítva, hogy a lányok 16 éves koruk után ha akarnak se tudnak Magyarországon iskolában tanulni, ha pedig az önképzést választják, leginkább kiközösítés lesz az osztályrészük. Eközben a férfiak, bár számos lehetőségük van a művelődésre, mégsem élnek vele elegenden. „Csudálom, hogy mindezen előnyök mellett a tudományosan művelt férfi mégis oly kevés, és aki ezután mégis azzá lesz, magát egész más lénynek, fél-istennek képzei”. Madách válaszában elismerte, hogy sok kérdésben tévedett, de addigra az asszony eldöntötte,

hogy a nők képzése érdekében a közélet porondjára lép. Röpiratot irt Felhívás a nőkhöz címmel, amelyben az iskolázás feltételeinek mielőbbi megteremtését sürgette: „A magyar nők általános műveltségének emelése tovább nem halogatható szükség, s annak létesítéséért minden követ megmozdítani hazafias kötelesség.” Buzdító szózat címmel újabb, immár harcosabb felhívást tett közzé. Ebben leírta, hogy az előítéletes férfiak maguktól nem fogják műveltségi privilégiumaikat megosztani a nőkkel, hagyni fogják, hadd „tapogatózzék a szegény nő sötétségben”. Olyan nőegyesület megalapítására tett javaslatot, amelynek célja a közhasznú tudományok terjesztése a nők körében, iskolák alapítása, szakmák tanítása.

Legfontosabb céljaik között szerepelt egy nőképző országos főtanoda létrehozása, ahol az alpműveltség elsajátítása mellett könyvelő, kereskedő, fényképész, nevelőnő és egyéb szakmákat is tanulhatnak a diáklányok. Újabb egy évbe telt, amire Deák Ferenc támogatásának megszerzésével az ötletgazda elérte, hogy az országgyűlés megszavazza az iskola megalapítását. A következő akadályt a tanterv elkészítése jelentette. Veres Beniczky Hermin egyetemi tanárokat kért fel a feladatra, de hamar kiderült, hogy a tudós férfiak nem is értik, milyen képzésre lenne szükség. Ezután az alapító maga készítette el a tantervet, és ezzel korának egyik legmodernebb pedagógiai dokumentumát hozta létre. A főtanoda diákjai irodalmat, történelmet, egészségtant, lélektant, természettudományokat, művelődés- és művészettörténetet, alkotmányismeretet és nyelveket is tanultak az iskolában. A tanári kar kiválasztásánál nem játszott szerepet az illető pedagógus vallási hovatartozása, így ez volt az első felekezet nélküli, ökumenikus iskola az országban. Az első évfolyamban ennek ellenére mindössze 14 lány jelentkezett, közülük hetet később el is vittek a szüleik, amikor eladósorba kerültek. Veres Beniczky Hermin saját lakását alakította át iskolává, és közadakozásból gyűjtött pénzt az intézmény fejlesztéséhez. Még Liszt Ferencet is sikerült meggyőznie, hogy Budapesten e célból jótékonysági koncertet adjon. Az első elismerések külföldről érkeztek, az új szemléletű

tanodának Németországban és Franciaországban is híre ment, dicsérő cikkek sora jelent meg róla. Ezután már sorban írták be lányaikat a polgári és nemesi családok, így hamarosan kinőtték az eredetileg is ideiglenesnek szánt épületet.

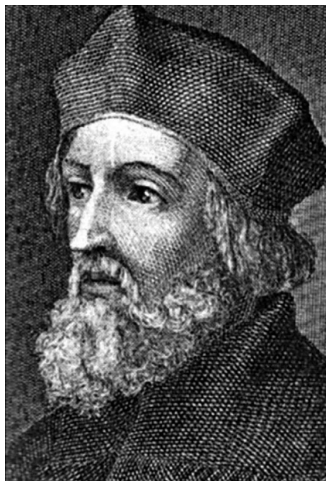
A budapesti Veres Pálné Gimnázium épülete az V. kerületben

Amikor 1880-ban meghalt Veres Beniczky Hermin egyetlen fiúunokája, Rudnay József, iskolaalapító elhatározta, hogy befejezi a művet, amit elkezdett. „Alapítványt teszek drága unokám emlékére, arra, hogy intézetünknek saját otthona legyen” – jelentette be. Magánadományokból és kölcsönökből telket vásárolt a belvárosi Zöldfa utcában. A nemzetközi szinten korszerű, jól felszerelt épületet 1882-ben adták át, első igazgatójának Gyulai Pál írórt kérték fel. Veres Beniczky Hermin élete végéig aktívan dolgozott.

Az iskola alapításának 25. évfordulóját mindenki megünnepelte, azok is, akik az induláskor nem voltak túl készségesek. Az ünnepi beszédet Jókai Mór mondta, és a ceremónián maga a királyné is tiszteletét tette. Ezen az ünnepségen hűlt meg Veres Beniczky Hermin annyira, hogy reumás betegséget kapott, amiből már nem tudott felépülni. 80 éves volt, amikor úgy érezte, többé már nincs ereje bemenni az iskolába. Betegágyához hívatta az iskola összes pedagógusát, és mindegyiküktől saját anyanyelvén elbúcsúzott. 1895-ben éppen azon a napon halt meg, amikor a kormány megnyitotta az egyetemet a nők előtt.

Husz János

Kerek 600 évvel ezelőtt, 1415. július 6-án Husz Jánost eretnekként megégették a Konstanzi Zsinaton. Bár testét megégették, hamvait szétszórták, hatását mégsem tudták megfékezni. Nevének eredeti cseh formája Ján Hus, idegen tájon született, Magyarországon soha nem járt, nevét mégis magyaros formában használjuk. „*A miénk lett, mint az emberiség közös értéke.*”

Husz 1372 körül született a vezetéknevét adó Hussinetz faluban. Az értelmes parasztfiú előtt az egyetlen pálya nyílt meg a szegénységből való kiemelkedésre, amikor egy földesúr a szomszédságban lévő város iskolájába bejuttatta, hogy pap legyen. A prágai egyetemen 1390-ben

kezdte meg tanulmányait. 1402-től előadóként működött, majd a prágai egyetem rektora lett. Népét rajongásig szerette, és kész volt érte áldozatot hozni. 1402-ben megismerkedett Wycliff írsaival és hívévé szegődött, ami egész életútjára döntő befolyással volt. Ezen időszakban Vencel, cseh király felesége, Zsófia királyné gyóntatójául Huszt választotta. Az 1407-ben tartott országos zsinaton hangzott el a *Husz-beszéd*, amely az első nagy támadása volt az egyházi romlottság ellen, figyelmeztetve a papok dúskálása mellett a közemberek nyomorúságára. Miután Wycliff írásának 400 példányát elégették és Husz kiállt Wycliff mellett, Huszt Rómába rendelték, ahova nem ment el. A cseh papok egy része kiállt Husz mellett, a diákok pedig éltették Huszt és követelték az egyház megreformálását. Az érsek válaszul Huszt kiátkozta, az egyházból kiközösítette. Husz hevesen támadta a bűnbocsátó cédulák árulását, mert meggyőződése szerint a pápa csak pénzt akart. Említésre méltó, hogy száz évvel később, a lutheri Reformáció idején szintén ez a hang szólalt meg. 1412 őszén a reformmozgalom ellenpártja kísérletet tett Husz János elfogására, amit a prágai nép megakadályozott. A sikertelenséget követően XXIII. János pápai bullájában megerősítette Husz kiközösítését, megtiltva, hogy Husznak élelmet, italt, szállást biztosítsanak. Ekkor már Husz kény-

telen volt Prágát elhagyni. Dél-Csehországba ment, ahol két legfontosabb műve született, *Az egyházzról* (*De Ecclesia*) valamint *A szimóniáról* (*De simonia*). Zsigmond, magyar király kezdeményezte a római egyházban lévő állapotok megváltoztatását az egyetemes zsinat összehívásával. Husz János biztonságban érezhette magát, amikor elindult Konstanzba, mert Zsigmond király menleveléről biztosította, és két cseh nemest rendelt mellé kíséretként. Husz tudta, hogy kockázatot vállal, de határozott szándéka volt, hogy nyilvánosan megvédje tételeit az egész egyház színe előtt, végül azonban a bíborosi kollégium határozott lépéseként csellet letartóztaták. Husznak csak félévi raboskodás után engedte meg a Zsinat, hogy a nyilvánosság előtt védekezzen. A Zsinat nem megölni, hanem megtörni akarta Huszt. Nem mártírra volt szükségük, hanem egy megtérő bűnösre, akinek a példáját majd fel lehet mutatni a későbbiekben. Husz azonban nem volt hajlandó tételeit visszavonni, ünnepélyes megtagadásra, vagyis önmaga megtagadására pedig még kevésbé. Csak abban az esetben lett volna hajlandó tanait visszavonni, ha a Szentírásból bizonyítják be tévedését. A Zsinat ilyen bizonyítékkal nem szolgált, hanem eretneknek bélyegezték. Husz a máglya közepén – amin műveit is elégették – sem vonta vissza tanításait.

A máglyára készülve Husz János egyik barátjának írta a következő „végakarátát”: *„Óvakodj attól, hogy házadat jobban ékítsd, mint a lelkedet! Mindenekelőtt lelked építésére legyen gondod! Légy jóindulatú és önzetlen a szegényekhez, és anyagi javaidat ne pazarold lakomákra!”* Husz „végakarátát”, bár közvetlenül nem nekünk szánta, azonban mindannyian a szívünkre vehetjük, külön is kiemelve a „jóindulat”-ot. Sajnálatos módon ez a végrendeletszerű három sor nagyon is aktuális személyes és globális értelemben egyaránt a 21. század embere számára.

Dr. Csobolyó Eszter

Felejtethetlen volt 1956. októbere

Jövőre ünnepeljük az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulóját. A kerek évszám apropóján, a 2016-os ünnepi eseményeket megelőzendő az alábbiakban a dunavarsányi református gyülekezet csupaszív tagjának, Kobzik Anikónak a visszaemlékezéseit olvashatják.

17 éves voltam, és a Fehérvári úton laktam a nővéreméknél. Mint mindig, a forradalom napjaiban is dolgozni indultam Albertfalvára. Meglepődtem, amikor a kapunál 2 ember azzal fogadott, hogy kitört a forradalom, nincs munka. A többi munkással együtt én is hazamentem.

Délelőtt a barátaimmal – négyen voltunk barátok – megbeszéltük, hogy fölmegyünk a Körtérre és széjelnézünk. Végül a Kálvin térre mentünk, és az áruház előtt álldógtunk. Nem tudtuk, hogy nem tanácsos

csoportosulni. Rövid időn belül a szemben lévő ház emeletéről ránk lőttek, de szerencsére a fejünk fölött süvített el a golyó. Ezután visszamentünk a Körtérre. Hallottuk a lövéseket, de még mindig biztonságban éreztük magunkat. Csalódunkunk kellett... Az üzletek kirakatai kitörve, s egy kirakatrendezőt is eltaláltak, ott feküdt a ruhák

között. Közben észrevettük, hogy a Villányi út felől egy tank közeledik. Ekkor következett be a tragédia. Az egyetem felől öt fiú sétált az úteseten. Ágyúdörgésre lettünk figyelmesek. A tankból három fiú életét oltották ki. Szörnyű látvány volt.

Elég sokan voltunk az utcán. Odamentünk a holttestekhez és sírtunk. Majdnem mindenki sírt.

Akadt egy szószóló, aki azt javasolta, hogy este nyolcra menjünk mindnyájan vissza a Körtérre egy közös imára a halottakért.

Közülünk mindenki ott volt este az imán, miközben figyeltünk, nehogy lövés érjen bennünket, hiszen csoportosan voltunk. Elénekeltek a Himnuszt, és elváltak útjaink.

Ez az én visszaemlékezésem, amit felejtetni nem tudok. Soha többé ne legyen utcai vérengzés Budapesten és máshol sem.

IMPRESSZUM

SOLI DEO GLORIA – evangéliumi, közeleti folyóirat

Ingyenes, időszaki kiadvány

Kiadó: SDG Közösség

Főszerkesztő: Dr. Szilvay Balázs

Szerkesztőbizottság: Csobolyó Katalin, Dr. Bóna Balázs, Kun László, Veres Enikő

Készült: az Ex-Kop Nyomdaipari Bt. gondozásában

Példányszám: 800

Cikkek leadása: folyamatosan, a szilvay.balazs@freemail.hu e-mail címen

Honlap: www.dunavarsanyireformatusok.hu

A Református Egyházközség és a Soli Deo Gloria Közösség esemény-naptára

December 13.	10:00	Adventi zenés istentisztelet – Református templom
December 20.	10:00	Adventi zenés istentisztelet – Református templom
December 22.	18:00	Adventi bűnbánati istentisztelet – Református templom
December 23.	18:00	Adventi bűnbánati istentisztelet – Református templom
December 24.	17:00	Karácsonyi gyermekműsoros istentiszt. – SDG Közösségi Ház
December 25.	10:00	Karácsonyi úrvacsorás istentisztelet – Református templom
December 26.	10:00	Karácsonyi úrvacsorás istentisztelet – Református templom
December 27.	10:00	Vasárnapi/aprószenetek istentisztelet – Református templom
December 31.	18:00	Óévi hálaadó istentisztelet – Református templom
December 31.	19:00	Szilveszteri multság – SDG Közösségi Ház
Január 1.	10:00	Újévi úrvacsorás könyörgés – Református templom
Január 3.	10:00	Vízkereszt ünnepi istentisztelet – Református templom
Január 10.	10:00	Évkezdő istentisztelet – SDG Közösségi Ház
Január 10.	11:00	Nyilvános Egyházközségi Közgyűlés – SDG Közösségi Ház
Január 10.	13:00	Újévi szeretetvendégség – SDG Közösségi Ház
Január 16.	19:00	Bál az Erdélyi Baráti Kör szervezésében – SDG Közösségi Ház
Január 21.	17:00	Egyetemes Imahét ünnepi istentisztelete – SDG Közösségi Ház
Február 6.	19:00	A cserkészek jótekonysági bálja – SDG Közösségi Ház
Február 9.	18:00	Nagyböjti bűnbánati istentisztelet – SDG Közösségi Ház
Február 10.	18:00	Hamvazószerdai bűnbánati istentisztelet – SDG Közösségi Ház
Február 11.	18:00	Nagyböjti bűnbánati istentisztelet – Református templom
Február 12.	18:00	Nagyböjti bűnbánati istentisztelet – Református templom
Február 13.	18:00	Nagyböjti bűnbánati istentisztelet – Református templom
Február 14.	10:00	Böjtfői úrvacsorás istentisztelet – Református templom
Február 18.	18:00	Nagyböjti házi-istentisztelet – házigazda jelentkezését várjuk
Február 25.	18:00	Nagyböjti házi-istentisztelet – házigazda jelentkezését várjuk
Március 3.	18:00	Nagyböjti házi-istentisztelet – házigazda jelentkezését várjuk
Március 10.	18:00	Nagyböjti házi-istentisztelet – házigazda jelentkezését várjuk
Március 17.	18:00	Nagyböjti házi-istentisztelet – házigazda jelentkezését várjuk
Március 20.	10:00	Virágvasárnapi zenés istentisztelet – Református templom
Március 20.	12:00	Gyülekezeti ebéd – Református templom

A Református templomban minden vasárnap 10 órakor istentisztelet, s vele párhuzamosan gyermek-istentiszteletet várja mindannyiukat.

A Református templomban minden második hétfőn 18 órakor, a Soli Deo Gloria Közösségi Házban minden kedden 17:30-kor bibliaórát tartunk.

Lelkipásztori látogatásra, az úrvacsora otthonokban való megünneplésére a lelkészek előzetes hívás, bejelentés alapján készek.

A „hozza, vigye” karitatív ruhaakciónk a Soli Deo Gloria Közösségi Házban szerdán 16.00 és 17.30 között várja az érdeklődőket.

A kártyaklub minden szerdán 18.30-tól várja az ulti és a bridge iránt érdeklődőket a Soli Deo Gloria Közösségi Házban.

**A Soli Deo Gloria Közösségi Ház kolumbáriumára iránt érdeklődni a
06/20 914-3893 valamint a 06/30 637-8170 számon lehet.**